

Br. 01-470/19
Podgorica, 16.12.2019. godine
VŠ/VŠ

Kabinet Zaštitnika	020/241-642
Savjetnici	020/225-395
Centrala	020/225-395
Fax:	020/241-642
E-mail:	ombudsman@t-com.me www.ombudsman.co.me

UPRAVA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA
direktoru, g-dinu Milanu Tomiću

PODGORICA
Velje brdo bb

Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore XX je podnio pritužbu na rad Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

U pritužbi je istaknuto sljedeće: da je Komisija za ocjenu radne sposobnosti Doma zdravlja Podgorica dala Nalaz i mišljenje, broj protokola xx, da nije sposoban za posao obezbjeđenja, za neposredan rad sa osuđenim licima, za rad na visini i rad noću; da je vd direktora ZIKS-a donio Uputstvo, Z-KD-404/17-3, OD 03.08.2017. godine, kojim je oslobođen vršenja gore pomenutih poslova; da je, uprkos tome, od neposrednih starješina dobijao naloge koje je izvršio i da je radio na visini, tj. Pretresao kamione na prijavnici ZIKS-a, da je radio sa osuđenim licima, radionice, kantina, magacin, ekonomija, da je radio sprovođenje pritvorenih lica, i obezbjeđenje osuđenih lica bez sredstava prinude; da se obratio direktoru ZIKS-a podneskom, Z-OU 7175/12, od 24.06.2019. godine, u kojem je detaljnije obrazložio poslove koje je radio; da smatra da su mu povrijeđena prava.

U ispitnom postupku Zaštitnik je zatražio i pribavio izjašnjenje od Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

U izjašnjenju Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, UKD-br:712/2019, od 21.10.2019. godine, je istaknuto sljedeće: da je podnosilac pritužbe od oktobra mjeseca 2017. godine angažovan u organizacionoj jedinici Sektoru za bezbjednost na poslovima u jedinici za obuku i upotrebu službenih pasa; da je imenovani preraspoređen na osnovu Uputstva, Z-KD-404/17-3, od 03.08.2017. godine, a u vezi sa nalazom i mišljenjem Komisije za ocjenu radne sposobnosti Doma zdravlja u Podgorici, broj protokola xx, a u kojem je navedeno da isti nije sposoban za nošenje vatrenog oružja, rad noću, rad na visini i neposredan rad sa zatvorenicima; da je imenovani starješini organa podnio službenu zabilješku, Z-CU 7175, od 24.06.2019. godine, povodom koje je sa imenovanim razgovor obavio njegov pretpostavljeni starješina glavni zatvorski inspektor dana 04.07.2019. godine, i da je detaljno upoznat sa mogućnostima njegovog radnog angažovanja, te da se prema njemu u svemu postupa po navedenom Uputstvu i nalazu i mišljenju Komisije za ocjenu radne sposobnosti; da ukazuju na činjenicu da se podnosilac pritužbe nalazi na bolovanju neprekidno od 07.05.2019. godine, te da ni usmenim niti pismenim putem nije isticao svoje nezadovoljstvo u vezi sa radom glavnom zatvorskom inspektoru i neposrednim rukovodiocima u Sektoru za bezbjednost; da imenovani nije radio noću, nije radio na visini; jer se rad na visini u okviru Uprave za izvršenje krivičnih sankcija smatra rad na stražarsko osmatračkom

mjestu, nije bio zadužen vatrenim naoružanjem, nije neposredno obavljao poslove sa zatvorenima iz zatvorenog dijela KPD Podgorica; da je imenovani obavljao poslove koji su se odnosili na obilazak spoljašnje ograde Uprave uz upotrebu službenih pasa, poslove održavanja prostorija koje su namijenjene za smještaj službenih pasa, pretres vozila uz upotrebu službenih pasa i njihovu pratnju do mjesta gdje se trebala izvršiti isporuka koja se nije vršila u zatvoreni dio KPD Podgorica; da je pritužba neosnovana.

Iz izloženog, dakle, proizilazi da se podnosilac pritužbe obratio starješini organa službenom zabilješkom u vezi navoda iznijetih u pritužbi, te da je tim povodom starješina organa dao nalog neposrednom pretpostavljenom da obavi razgovor sa podnosiocem pritužbe, koji je obavljen dana 04.07.2019. godine, uz detaljno upoznavanje sa mogućnostima njegovog radnog angažovanja.

S obzirom da se podnosilac pritužbe nakon obavljenog razgovora više nije obraćao pretpostavljenim starješinama niti starješini organa, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je postupila i preduzela mjere po podnesku podnosioca pritužbe, odnosno na taj način, u određenoj mjeri, otklonila eventualne povrede prava.

Međutim, zbog budućeg postupanja UIKS-a po podnescima iste ili slične sadržine, Zaštitnik je cijenio i navode podnosioca pritužbe da je u ranijem periodu obavljao poslove bez sredstava prinude, u neposrednom kontaktu sa osuđenim licima, i da je radio na visini prilikom pretresa vozila-kamiona na prijavnici.

U odnosu na navode da je podnosilac pritužbe obavljao poslove bez sredstava prinude, nesporno je da je gore označenim Uputstvom naloženo da mu se obezbijede službena palica i sprej.

U odnosu na navode da je podnosilac pritužbe bio izložen neposrednom kontaktu sa osuđenim licima, te navoda Uprave da imenovani nije neposredno obavljao poslove sa zatvorenima iz zatvorenog dijela KPD Podgorica, postojanje protivrječnih tvrdnji u nedostatku drugih dokaza, Zaštitnik ne može utvrđivati činjenice izuzev onih koji se nalaze u dostavljenim spisima predmeta, upućuje na zaključak da neposredan rad sa osuđenim licima-zaduživanje poslovima za rad sa osuđenim licima nije isto što i stupanje ili izloženost kontaktima sa osuđenim licima tokom obavljanja drugih poslova kojima je podnosilac bio zadužen.

Ne manje značajno, postojanje Uputstva starješine organa kojim je podnosilac pritužbe oslobođen vršenja određenih poslova istovremeno daje pravnu mogućnost podnosiocu pritužbe da odbije naloge pretpostavljenim starješinama za vršenje poslova kojih je oslobođen.

U odnosu na navode da je imenovani obavljao poslove pretresa kamiona na prijavnici na visini od četiri metra (službena zabilješka), Zaštitnik primjećuje da UIKS rad na visini smatra rad na stražarsko-osmatračkom mjestu, bez negiranja prednjih navoda.

S tim u vezi, Zaštitnik podsjeća na relevantne odredbe opštih propisa o radu čiju supsidijarnu primjenu predviđa Zakon o državnim službenicima i namještenicima.

Naime, odredbama člana 102. st.2 i 3 Zakona o radu („Sl.list CG“, br.49/08.....4/18) propisano je da se zaposleni ne može rasporediti na radno mjesto niti raditi duže od punog radnog vremena, odnosno noću, ako bi po nalazu organa nadležnog za ocjenu zdravstvene sposobnosti takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje. Na radnom mjestu na kojem postoji povećana opasnost od nastanka invalidnosti, profesionalnih ili drugih oboljenja može da bude raspoređen zaposleni koji, pored uslova utvrđenih aktom o sistematizaciji, ispunjava i uslove za rad u pogledu zdravstvenog stanja, prihofizičkih sposobnosti i godina života.

Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu („Sl.list CG“, br.34/14 i 44/18) propisano je: odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima zemlje prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno (član 4); Poslodavac, saglasno prirodi djelatnosti, broju zaposlenih, organizaciji i načinu rada, prava, obaveze i odgovornosti zaštite i zdravlja na radu uređuje opštim aktom ili ugovorom o radu zaključenim sa zaposlenim. Aktom iz stava 1 ovoga člana poslodavac bliže uređuje mjere zaštite i zdravlja na radu i način njihovog sprovođenja, a naročito: prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih; način obavljanja stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručni poslovi); način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih; način osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti, korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu i druga pitanja od značaja za zaštitu i zdravlje na radu (član 16. st. 1 i 2); Poslodavac je dužan da donese i posjeduje akt o procjeni rizika, za sva radna mjesta procijeni rizike, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje.

U aktu o procjeni rizika poslodavac određuje radna mjesta sa povećanim rizikom, odnosno posebnim uslovima rada, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u radnom procesu ili za korišćenje pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih. (član 17. St 1 i 3);

Zdravstveni pregledi zaposlenih preduzimaju se radi utvrđivanja i otklanjanja uzroka obolijevanja i zdravstvenih oštećenja u vezi sa radom.

Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog koji je odsustvovao sa rada na tom radnom mjestu duže od godinu dana. Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u skladu sa aktom o sistematizaciji (član 19. st. 1, 2 i 6);

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti. Organ državne uprave nadležan za poslove rada, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, propisuje koji poslovi se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i posebne uslove koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima. Poslodavac ne može rasporediti zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, ukoliko prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane posebne uslove. Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada je dužan da odmah obavijesti poslodavca, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi zdravstveni pregled na koji ga je uputio poslodavac (član 21.); Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove rada, propisaće i izdaće ovlašćenje pravnom licu registrovanom u skladu sa zakonom, ako ispunjava kadrovske, organizacione, tehničke i druge uslove da obavlja sljedeće poslove: vrši prethodne i periodične zdravstvene preglede zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu (član 49. st. 1 al. 5).

Odredbama člana 2. st. 1 al. 2 Pravilnika o poslovima sa posebnim uslovima rada i uslovima koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima („Sl.list CG“, br. 70/16) propisano je da posebni uslovi koje treba da ispuni zaposleni na poslovima sa posebnim uslovima rada i to na poslovima koji se izvode na visini većoj od jednog metra, odnosno spuštanjem u dubinu veću od jednog metra su: - zdravstveno stanje: uredna funkcija lokomotornog sistema, organa za ravnotežu, uredan vid i sluh, - psihička sposobnost:

perceptivna sposobnost, - godine života: zaposleni stariji od 18 godina, - pol - kontraindikacija: žena za vrijeme trudnoće.

Polazeći od izloženog, a na osnovu člana 20. Zakona Zaštitnik

UKAZUJE

1. Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, za ubuduće, da ukoliko zaposleni obavljaju poslove pretresa vozila-kamiona na prijavnici na visini većoj od jednog metra, isti predstavljaju poslove sa posebnim uslovima rada i zaposleni moraju ispunjavati posebne uslove- zdravstveno stanje: uredna funkcija lokomotornog sistema, organa za ravnotežu, uredan vid i sluh, - psihička sposobnost: perceptivna sposobnost, - godine života: zaposleni stariji od 18 godina, - pol - kontraindikacija: žena za vrijeme trudnoće, te da podnosilac pritužbe navodi da ima oštećenje vida na lijevom oku od 25% i da se liječi kod psihijatra.
2. Upravi za izvršenje krivičnih sankcija da je dužna u svemu da primjenjuje propise o zaštiti i zdravlju na radu.

ZAMJENIK ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
mr Siniša Bjeković